

Tarptautinė mokslinė konferencija
LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAIKŠTIJOS ISTORIJOS IR TRADICIJOS
FENOMENAI: TAUTŲ ATMINTIES VIETOS

Vilniaus universitetas
Istorijos fakultetas
2012 m. lapkričio 15–16 d.

Renginio tikslas: apibendrinti tris metus vykdyto mokslinio projekto „LDK tradicija, vaizdinys ir modernūs tapatumai“ veiklą. Būtent šiame projekte pirmą kartą Lietuvos istoriografijoje rimčiau prabilta apie „senalietuvius“, kas leidžia perinterpretuoti įvairias su LDK tradicija susijusias komplikuotas lietuvių – lenkų – baltarusių santykių peripetijas. Šiame projekte pirmą sykį ne vien Lietuvos istoriografijos mastu pradėta kalbėti apie Jerzy Giedroycą ir jo Ukrainos-Lietuvos-Baltarusijos koncepciją bei jos poveikį šiandieninių tautų tapatumui, tarpusavio santykių sampratai bei užsienio politikai. Projekte taip pat keliama „trečiojo“ Abiejų Tautų Respublikos nario problema – t. y. Rusios, rusėnų ir Kijevo problema.

Taigi, projektas siekia plėtoti, integruoti bei įgyvendinti metodologiškai naujus modernių valstybių bei tautų, t.y. Lietuvos, Baltarusijos, Ukrainos ir Lenkijos tapatybių ir istorinės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos atminties, LDK istorijos, paveldo bei tradicijos, lietuvių, rusėnų, ukrainiečių, baltarusių, lenkų, rusų etninių grupių tapatybių ir istorinės atminties XIV–XXI a. pradžioje teorinius, istorinius, sociologinius bei filologinius tyrimus.

Konferencijos metu bus sinchroninis vertimas iš/į lietuvių-lenkų kalbas.

**KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI IR
PARTNERIAI:**

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

Lenkijos institutas Vilniuje

**Jerzy Giedroyc dialogo ir bendradarbiavimo
forumas**

Lietuvos istorijos institutas

RĖMĖJAI:

Lietuvos mokslo taryba
(sutarties Nr. VAT 19/2010)

UAB „ARVI“ ir ko

VŠĮ Istorinės atminties akademija

Goethe institutas

DALYVIŲ REGISTRACIJA 9:30–10:00

PLENARINIS POSĖDIS

10:00 Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dekanas prof. dr. Zenono BUTKAUS sveikinimo žodis
10:10 prof. dr. Alfredo BUMBLAUSKO sveikinimo žodis

I-oji sekcija

**LIETUVOS DIDŽIOJI KUNIGAIKŠTIJA, SENALIETUVIAI,
UKRAINOS-LIETUVOS-BALTARUSIJOS KONCEPCIJA**

Moderatoriai: prof. habil. dr. Leszek Zasztowt ir prof. habil. dr. Tamara Bairašauskaitė

10:30–11:00 Dr. Ryšard GAIDIS (Vilniaus universitetas)

Lietuvos Didžioji Kunigaikštija kaip atminties vieta: Liudviko Abramovičiaus ir Juzefo Mackievičiaus atvejai

11:00–11:30 Д-р Александр СМОЛЕНЧУК (Институт славистики Польской Академии наук)

Великое княжество Литовское в концепции краёвности Романа Скирмунта (1868-1939)

11:30–12:00 Prof. dr hab. Andrzej BUCHOWSKI (Uniwersytet w Białymstoku)

Idea zgody litewsko-polskiej w czasach narodzin nacjonalizmów

12:00–12:30 Dr. Rimantas MIKNYS (Lietuvos istorijos institutas)

„Senieji ir naujieji lietuviai“ arba dar kartą apie kolektyvinės tapatybės tipus XIX a. pabaigos–XX a. pradžios Lietuvoje (pranešimo bendraautorius dr. Darius Staliūnas)

12:30–13:00 PANELINĖ DISKUSIJA

**Adomas Mickevičius – Jerzy Giedroycas – Czesławas Miłoszas ir kiti senalietuviai –
ryškiausios LDK tradicijos asmenybės ir atminties vietos?**

Greta pranešėjų dalyvauja:

prof. dr. Heorhi Halenchanka, prof. dr. Ihar Marzaliuk, doc. dr. Eligijus Raila, dr. Barbara Stankevič

13:00–14:30 PIETŲ PERTRAUKA

II-oji sekcija

ATR „TREČIA TAUTA“: NUO MĖLYNŪJŲ VANDENŲ IKI KAZOKIJOS IR HADIAČO

Moderatoriai: prof. dr. Rimvydas Petrauskas ir dr. Borys Cherkas

14:30–15:00 Prof. dr hab. Józef MAROSZEK (Uniwersytet w Białymstoku)

Wilno jako Slavia orthodoxa albo Slavia unita w dziejach Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1569 r.

15:00–15:30 Doc. dr. Genutė KIRKIENĖ (Vilniaus universitetas)

Kur dingio Unija?

15:30–16:00 Prof. habil. dr. Sergejus TEMČINAS (Lietuvių kalbos institutas)

Istorinė atmintis LDK judėjų ir stačiatikių kultūrinėje sąveikoje (XVI a. kirilinio rankraščinio hebrajų kalbos vadovėlio duomenimis)

16:00–17:00 KAVOS PERTRAUKA

17:00–17:30 Д-р Дмитрий ВАЩУК (Институт Истории Украины НАН Украины)

„Водле обычая и права земского“: правовая культура украинской элиты Великого княжества Литовского в достатутовой период

17:30–18:00 Проф. д-р Георгий ГОЛЕНЧЕНКО (Институт истории НАН Беларуси)

Русь, Литва, Белая Русь на землях Великого княжества Литовского по первоисточникам XVI – середина XVII вв.

18:00–19:00 PANELINĖ DISKUSIJA

Mėlynieji Vandenys ir pusės tūkstantmečio Vilniaus – Kijevo – Maskvos trikampis

Greta pranešėjų dalyvauja:

**prof. dr. Rimvydas Petrauskas, prof. habil. dr. Leszek Zasztowt,
prof. habil. dr. Mirosław Nagielski, dr. Borys Cherkas**

2012 m. lapkričio 16 d. (penktadienis)
Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas 211 aud. (Universiteto g. 7)

III-oji sekcija

KONTROVERSIŠKOS LDK ATMINTIES VIETOS: KAZOKIJA

Moderatoriai: doc. dr. Grigorijus Potašenko ir prof. dr. Heorhi Halenchanka

- 10:00–10:30** Проф. д-р Игорь МАРЗАЛЮК (Могилёвский Государственный Университет имени Аркадия Кулешова)
Кзаки Орши и Могилёва в XVI веке
- 10:30–11:30** Prof. dr hab. Mirosław NAGIELSKI (Uniwersytet Warszawski)
Rola Wielkiego Księstwa Litewskiego w zmaganiach militarnych Rzeczypospolitej z powstaniem kozackim B. Chmielnickiego w l. 1648–1653
- 11:00–11:30** Д-р Борис ЧЕРКАС (Институт истории Украины НАН Украины)
Кзачество Великого княжества Литовского (конец XV века – 1569 г.): социальный портрет
- 11:30–12:00** Проф. д-р Валерий СТЕПАНКОВ (Институт истории Украины НАН Украины)
Великое княжество Литовское в политическом сознании украинского казачества середины XVII века: постановка проблемы (pranešimą pristatys dr. Dmytro Vashchuk)

12:00–13:00 PANELINĖ DISKUSIJA

Krzysztofo Zanussio klausimas: kas kaltas dėl Hadačo?

Ar gali Zaporožės kazokų etmonas Petras Sahajdačnas (apie 1570 – 1622)

tapti bendru ULB tautų herojumi?

Greta pranešėjų dalyvauja:

prof. habil. dr. Józef Maroszek, prof. dr. Heorhi Halenchanka, dr. Dmytro Vashchuk

PIETŲ PERTRAUKA 13:00–14.00

IV-oji sekcija

PAMESTI AR PRARASTI ATR FENOMENAI

Moderatoriai: dr. Ryšard Gaidis ir prof. habil. dr. Józef Maroszek

- 14:00–14:30** Prof. habil. dr. Alvydas NIKŽENTAITIS (Lietuvos istorijos institutas)
Jogailaičių politinės doktrinos transformacijos XX – XXI a. Lenkijoje
- 14:30–15:00** Dr. Barbara STANKEVIČ (Mykolo Romerio universitetas)
ULB koncepcijos lietuviški kontekstai
- 15:00–15:30** Prof. dr hab. Leszek ZASZTOWT (Instytut historii nauki Polska akademia nauk)
Wielkie Księstwo Litewskie - przyczyny regresu pojęcia w polskiej historiografii XIX–XX wieku

15:30–16:30 KAVOS PERTRAUKA

16:30–18:00 APVALAUS STALO DISKUSIJA

LDK IR ATR ATMINTIES ŽENKLAI.

KĄ SIŪLO KIEKVIENA TAUTINĖ TRADICIJA?

KAS GALI TAPTI BENDROMIS ATR ATMINTIES VIETOMIS?

Greta pranešėjų dalyvauja:

**prof. dr. Alfredas Bumblauskas, prof. habil. dr. Andrzej Buchowski, prof. habil. dr. Mirosław Nagielski,
prof. dr. Heorhi Halenchanka, prof. dr. Ihar Marzaliuk, prof. habil. dr. Sergėjus Temčinas,
prof. dr. Rimvydas Petrauskas, doc. dr. Grigorijus Potašenko, doc. dr. Genutė Kirkienė, dr. Ales Smaliančiuk**